

**RAAD VAN
DE EUROPESE UNIE**

**Brussel, 18 juli 2002 (30.07)
(OR. en)**

10800/02

**ENV 397
AGRI 170
DEVGEN 106
ELARG 233
FORETS 23
FSTR 12
RECH 121
REGIO 22
TRANS 200**

INFORMATIEVE NOTA

---

van: het secretariaat-generaal van de Raad

aan: de delegaties

---

nr. vorig doc.: 9992/02 ENV 322 AGRI 134 DEVGEN 88 ELARG 215 FORETS 18 FSTR 9
RECH 107 REGIO 19 TRANS 178

nr. Comv.: 8344/02 ENV 238 AGRI 92 DEVGEN 44 ELARG 142 FORETS 11 FSTR 4
RECH 75 REGIO 14 TRANS 122 - COM(2002) 179 def.

Betreft: Mededeling van de Commissie aan de Raad, het Europees Parlement, het
Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's: "Naar een
thematische strategie inzake **bodembescherming**"
- Conclusies van de Raad over geïntegreerde bodembescherming

Voor de delegaties gaan in de bijlage de door de Raad op 25 juni 2002 aangenomen conclusies over geïntegreerde bodembescherming.

CONCLUSIES OVER GEÏNTEGREERDE BODEMBESCHERMING

DE RAAD:

1. HEEFT OOG VOOR de cruciale rol die de bodem speelt als een van de drie natuurlijke bestanddelen die essentieel zijn voor het leven, als een fysieke basis voor een groot aantal menselijke activiteiten, alsmede voor de belangrijke functies die de bodem vervult dankzij zijn rijkdom aan biodiversiteit en genetische variabiliteit, zijn opslag-, buffer- en filtercapaciteit voor water en andere stoffen, en de essentiële bijdrage die hij levert aan de productie van biomassa, voedsel en grondstoffen; MERKT OP dat de bodem niet alleen kan worden aangetast door klimaatverandering, maar ook als opslagruimte voor organisch materiaal fungeert en een belangrijke rol vervult bij de bestrijding van klimaatverandering; voorts vertegenwoordigt de bodem ook belangwekkende culturele en esthetische waarden die op adequate wijze in stand gehouden moeten worden;
2. BEKLEMT OONT dat de bodem in wezen een niet-hernieuwbare natuurlijke rijkdom is die in snel tempo kan worden aangetast door onder meer erosie, afname van het gehalte aan organische stof in de bodem, verontreiniging, afname van de biodiversiteit in de bodem, verzilting, afdekking en verdichting (compactie), alsook door overstromingen en aardverschuivingen. Deze bedreigingen kunnen uiteenlopende gevolgen hebben, zoals woestijnvorming, verzuring en verontreiniging van diepere bodemlagen, die het vermogen van de bodem om in de levensnoodzakelijke functies te voorzien, ernstig in gevaar kunnen brengen; ONDERKENT dat de aard en de ernst van de processen van bodemverval binnen de Gemeenschap uiteenlopen; IS VAN MENING dat menselijke activiteiten in bepaalde gebieden essentieel zijn om de bodem in goede staat te houden, maar dat deze ook processen van bodemverval op gang kunnen brengen en de aantasting van de bodem danig kunnen versnellen;
3. IS VAN MENING dat er, met het oog op het behoud van het vermogen van de bodem om al zijn essentiële functies tegelijk te vervullen, dient te worden gezorgd dat de bodem duurzaam wordt gebruikt en dat er zo nodig bodembeschermingsmaatregelen worden genomen, zodat de bodem dus wordt gelijkgesteld aan water en lucht als natuurlijke rijkdom die bescherming behoeft;

4. IS INGENOMEN met de mededeling van de Commissie aan de Raad en het Europees Parlement "Naar een thematische strategie inzake bodembescherming"; IS VAN MENING dat deze een compleet overzicht biedt van de elementen en factoren in verband met bodembedreiging en van de bestaande communautaire beleidsmaatregelen inzake bodembescherming, en dat zij als uitgangspunt kan dienen om de toekomstige communautaire maatregelen ten behoeve van bodembescherming vast te stellen. In dat opzicht moet er aandacht worden besteed aan de complexiteit en de diversiteit van het thema bodembescherming alsook aan de maatregelen die reeds door en in de lidstaten genomen zijn;
5. ONDERSTREEPT dat het vanwege de enorme bodemvariabiliteit noodzakelijk is bij het bodembeschermingsbeleid ten volle rekening te houden met specifieke regionale en lokale omstandigheden, en dat het, gezien het niet-hernieuwbare karakter van deze rijkdom, van het grootste belang is het voorzorgsbeginsel toe te passen, alsmede dat er preventieve maatregelen genomen moeten worden, dat het prioriteit verdient milieuaantasting bij de bron te bestrijden en dat de vervuiler moet betalen; IS voorts VAN MENING dat regelingen voor milieuaansprakelijkheid bijdragen tot voorkoming en bestrijding van bodemverval en tot de bestrijding van plaatselijke milieuvervuiling;
6. BEKLEMT OONT dat een toenemende bedreiging van de bodem dikwijls ook tot een toenemende bedreiging van het water zal leiden. Het is niet alleen zo dat erosie en bodemverontreiniging de kwaliteit van het water kunnen aantasten, maar ook kan het vermogen van de bodem om water vast te houden door het verlies aan organisch materiaal en door compactie worden gereduceerd, terwijl de waterbalans van nabijgelegen bodems door afdekking verstoord kan raken, met nog meer consequenties, zoals een groter overstromingsgevaar en verandering van de grondwaterhuishouding;
7. ERKENT dat de informatie over de in kaart gebrachte soorten van bedreiging nog niet volledig is, maar dat er voldoende wetenschappelijke bewijzen zijn om te kunnen concluderen dat zich in veel gebieden van de Europese Unie en de kandidaat-lidstaten processen van bodemverval blijven voltrekken;
8. ONDERSTREEPT de noodzaak van een adequaat communautair optreden om de bodem te beschermen en een duurzaam gebruik daarvan te garanderen, zoals reeds vastgesteld in het zesde communautaire milieuactieprogramma; daarbij moet terdege rekening gehouden worden met de reeds bestaande communautaire beleidslijnen en maatregelen alsook met het subsidiariteitsbeginsel; IS VAN MENING dat voor het goede functioneren van de interne markt misschien ook een gemeenschappelijke aanpak van het bodembeleid vereist is, aangezien bodembescherming en bestrijding van verontreiniging op alle passende niveaus ook van invloed kan zijn op het concurrentievermogen;

9. VERZOEKT de Commissie om hem zo spoedig mogelijk, doch in ieder geval vóór juli 2004, de thematische strategie inzake bodembescherming voor te leggen op basis van een geïntegreerde aanpak en met een alomvattend langetermijnperspectief met het oog op het behoud van de vitale bodemfuncties die voorzover van toepassing relevante kwalitatieve en kwantitatieve streefwaarden en tijdschema's dient te omvatten waaraan de geplande maatregelen afgemeten en getoetst kunnen worden en algemene principes voor de beoordeling en de beheersing van de bedreigingen, alsmede uitvoeringsmaatregelen, met inbegrip van adequate maatregelen voor duurzaam gebruik en bodembescherming. Dit communautaire kader moet gebaseerd zijn op de beschikbare wetenschappelijke kennis, de beste technologieën en breed overleg met alle betrokken partijen. Ook moet in de strategie gekeken worden naar de mogelijke effecten op lange afstand van bodemverval door bepaalde menselijke activiteiten waaronder inadequaate bodembeheer, met name via water- en luchtvervuiling;
10. MEMOREERT dat verscheidene belangrijke communautaire beleidssectoren, waaronder landbouw, vervoer, onderzoek en regionaal beleid, van invloed zijn op de bodem en aanzienlijk kunnen bijdragen tot de bescherming ervan; ONDERSTREEPT in dat verband dat bodembeschermingsdoelstellingen beter in de desbetreffende beleidssectoren geïntegreerd moeten worden, mede door hieraan passende aandacht te besteden bij de toekomstige uitwerking van het gemeenschappelijk landbouwbeleid; STEUNT het voornemen van de Commissie om voortvarend te beginnen aan de in de mededeling geschetste werkzaamheden met betrekking tot milieuwetgeving en integratie in andere beleidssectoren, en om in de loop van 2004 aan de Raad verslag uit te brengen over de geboekte vooruitgang en de plannen voor toekomstige maatregelen;
11. WIJST MET NADRUK OP de cruciale rol van het milieubeleid bij de aanpak van de meeste vormen van bodembedreiging;
12. BENADRUKT dat de lopende initiatieven in verband met milieuwetgeving inzake compost, mijnafval en zuiveringsslib, alsmede inzake de luchtkwaliteit, een belangrijke bijdrage zullen leveren aan bodembescherming, en VERZOEKT de Commissie om zo spoedig mogelijk de passende voorstellen in te dienen; MEENT bovendien dat de bodem aanzienlijk gebaat zal zijn bij de geëigende uitwerking en uitvoering van wetgeving op het gebied van onder meer water, lucht en biodiversiteit en andere milieubeleidsinitiatieven terzake, onder meer betreffende chemicaliën en pesticiden;

13. ERKENT dat er bij gebrek aan vergelijkbare en uit beleidsoogpunt relevante gegevens, en conform de op kennis gebaseerde aanpak, een communautair kader, met inbegrip van wetgeving, geschapen moet worden om een systeem voor bodemmonitoring te ontwikkelen dat voorzover mogelijk op reeds bestaande systemen moet berusten en dat waar nodig kan worden geïntegreerd in meer uitgebreide, gelaagde monitoring- en rapporteringsprogramma's; WIJST EROP dat er op lange termijn uit beleidsoogpunt relevante, accurate, compatibele en vergelijkbare gegevens en indicatoren moeten komen die het, mede via de gemeenschappelijke interpretatie ervan, mogelijk moeten maken om veranderingen en tendensen in de verschillende vormen van bodembedreiging op te sporen, en die als bouwstenen voor toekomstig beleid kunnen dienen; STEUNT het voornemen van de Commissie om in volledige samenspraak met alle betrokkenen in de loop van 2004 met voorstellen te komen;
14. IS VAN MENING dat toekomstige acties gericht moeten zijn op duurzaam bodemgebruik en, zo nodig, op bodembeschermingsmaatregelen, alsmede op de voordelen die dat met zich mee kan brengen voor water, lucht, biodiversiteit, grond, de volksgezondheid en de bestrijding van klimaatverandering;
15. STEUNT de opvatting van de Commissie dat erosie, afname van het gehalte aan organisch materiaal en bodemverontreiniging als de voornaamste vormen van bodembedreiging beschouwd moeten worden, met name omdat deze processen onomkeerbaar kunnen worden, en IS INGENOMEN met het voornemen van de Commissie om in 2004 een mededeling over deze thematiek voor te leggen; STEUNT het voornemen van de Commissie om daartoe een grote conferentie te organiseren;
16. IS VAN MENING dat ook de bestrijding van bodemafdekking prioriteit heeft en ONDERSTREEPT de noodzaak om werk te maken van bodembescherming en duurzaam bodemgebruik bij de ruimtelijke ordening; HOOPT dat deze onderwerpen samen met andere vraagstukken in verband met bodembescherming aan de orde gesteld zullen worden in de toekomstige Commissiemededeling over deze materie die in 2003 zal worden voorgelegd. MEMOREERT dat bepaalde bodems zo'n groot belang vertegenwoordigen dat ze om hun intrinsieke waarde beschermd moeten worden;
17. BEKLEMT OONT het verband tussen bodemverontreiniging en risico's voor de gezondheid van mens en dier en voor de ecosystemen, en VERZOEKT de Commissie om in 2004 aanbevelingen te doen voor verdere maatregelen die in dit opzicht mogelijk gewenst zijn, onder meer wat betreft de inachtneming van risico's voor bodemfuncties en de mogelijke gevolgen daarvan voor de gezondheid van de mens;

18. ONDERKENT het belang van de ruimere internationale dimensie van bodembescherming, ten blijke waarvan de Gemeenschap zich aan verscheidene internationale verdragen en conventies op dit gebied heeft gecommitteerd; ERKENT dat de lidstaten en de kandidaat-lidstaten diverse acties en beleidsmaatregelen inzake bodembescherming hebben ontwikkeld waarvan sommige deel uitmaken van nationale actieprogramma's in het kader van het Verdrag ter bestrijding van woestijnvorming, en ONDERSTREEPT de waarde van bodembescherming en van duurzaam bodemgebruik en -beheer voor de bestrijding van armoede over de hele wereld.
-